

Остання колонія

КУПИТИ

Всесвіт, звісно, нескінченний, але кількість планет, придатних для життя людини, на диво мала, і так уже вийшло, що космос аж кишить іншими розумними расами, які також претендують на ті світи. Лише лічені раси розділяють концепцію сумісного співіснування, і до їх числа людство не належить. Ми за них б'ємося, і планети, придатні для заселення, переходять із рук в руки, поки хтось не вчепиться так, що не відірвати. Впродовж двох сторіч людство спромоглося закріпитися таким чином на кількох десятках світів, але куди частіше нам давали по голові. Ані перший, ні другий результат друзів нам не додав. У такому світі я провів шість років. Я бився і ледь не загинув, причому не раз. У мене були друзі, більшість яких я втратив, але деяких удалось врятувати. Я зустрів жінку, до болю схожу на ту, з якою я ділив життя на Землі, але яка, проте, була особною персоною. Я захищав Союз Колоній і свято вірив, що допомагаю людству вижити у цьому Всесвіті. Мене звуть Джон Перрі. Мені вісімдесят вісім. На цій планеті я живу майже вісім років. Тут мій дім, який я розділяю із своєю дружиною та названою дочкою. Ласкаво просимо на Гекльберрі. У цій історії вона буде черговим світом, який я залишив позаду. Але не останнім.

ОСТАННЯ КОЛОНІЯ

ДЖОН СКАЛЦІ

ОСТАННЯ КОЛОНІЯ

ДЖОН СКАЛЦІ

Скалці Дж.
Остання колонія : роман / Дж. Скалці ; пер. з англ. А. Антомонова. – Тернопіль : Навчальна
книга – Богдан, 2023. – 256 с.

ISBN 978-966-10-8247-1

John Scalzi. The Last Colony.
Друкується з дозволу автора і Ethan Ellenberg Literary Agency (США)
Copyright ©2007 by John Scalzi

З англійської переклав Алекс Антомонов

Всесвіт, звісно, нескінченний, але кількість планет, придатних для життя людини, на диво мала, і так уже вийшло, що космос аж кишить іншими розумними расами, які також претендують на ті світи. Лише лічені раси розділяють концепцію сумісного співіснування, і до їх числа людство не належить. Ми за них б'ємося, і планети, придатні для заселення, переходять із рук в руки, поки хтось не вчепиться так, що не відірвати. Впродовж двох сторіч людство спромоглося закріпитися таким чином на кількох десятках світів, але куди частіше нам давали по голові. Ані перший, ні другий результат друзів нам не додав.

У такому світі я провів шість років. Я бився і ледь не загинув, причому не раз. У мене були друзі, більшість яких я втратив, але деяких удалося врятувати. Я зустрів жінку, до болю схожу на ту, з якою я ділив життя на Землі, але яка, проте, була особною персоною. Я захищав Союз

Колоній і свято вірив, що допомагаю людству вижити у цьому Всесвіті.

Мене звуть Джон Перрі. Мені вісімдесят вісім. На цій планеті я живу майже вісім років. Тут мій дім, який я розділяю із своєю дружиною та названою дочкою. Ласкаво просимо на Гекльберрі. У цій історії вона буде черговим світом, який я залишив позаду. Але не останнім.

1.

Дайте-но розповім вам про світи, що залишив позаду.

Про Землю ви знаєте; усі про неї знають. Земля — батьківщина людства, хоча на нинішній день «рідною» домівкою її вважають не так уже й багато — функції домівки перебрав Фенікс — відтоді, як створили Союз Колоній, саме ця планета стала рушійною силою з розповсюдження і захисту нашої раси у Всесвіті. Але ніхто не забув, звідки ми прийшли.

У цьому Всесвіті земне походження схоже на мандрівку сільського хлопця, котрий купив квиток на автобус, дістався великого міста й увесь день витріщався на височезні хмарочоси. А потім цей дивний новий світ з усіма своїми принадами хапає простачка за горлянку, бо потвори, що його заселили, не мають ані часу, ані симпатії до новачка, проте ними керує велике бажання скрутити того в баранячий ріг, щоби здобути те, що він тримає у валізці. І сільський хлопчина доволі швидко засвоює таку науку, оскільки аж ніяк не бажає повернутися до свого примітивного села.

На тій Землі я прожив повних сімдесят п'ять років, переважно в одному й тому самому маленькому містечку в штаті Огайо, розділивши більшу частину життя з однією-єдиною жінкою. А потім вона померла і зосталась у минулому. А я залишив домівку й досі живу.

Наступне життя сприймаю метафорично. Колоніальні Сили Оборони (КСО) забрали мене із Землі та зберегли ті частки мене, які вважали за потрібне, — свідомість і трохи ДНК. З останнього вони зварганили мені нове тіло — молоде, моторне, міцне та вродливе, але лише частково людське. У це тіло встромили мою свідомість, але не дали достатньо часу насолодитися другою молодістю. Потім забрали те чудове тіло, з яким я встиг поріднитись, і в наступні кілька років намагалися його знищити, кидаючи з однієї битви проти інопланетної раси в іншу.

А битв тих було багатенько. Всесвіт, звісно, нескінченний, але кількість планет, придатних для життя людини, на диво мала, і так уже вийшло, що космос аж кишить іншими розумними расами, які також

претендують на ті світи. Лише лічені раси розділяють концепцію сумісного співіснування, і до їх числа людство не належить. Ми за них б'ємося, і планети, придатні для заселення, переходять із рук в руки, поки хтось не вчепиться так, що не відірвати. Впродовж двох сторіч людство спромоглося закріпитися таким чином на кількох десятках світів, але куди частіше нам давали по голові. Ані перший, ні другий результат друзів нам не додав.

У такому світі я провів шість років. Я бився і ледь не загинув, причому не раз. У мене були друзі, більшість яких я втратив, але деяких удалося врятувати. Я зустрів жінку, до болю схожу на ту, з якою ділив життя на Землі, але яка, проте, була особною персоною. Я захищав Союз Колоній і свято вірив, що допомагаю людству вижити у цьому Всесвіті.

Урешті-решт Колоніальні Сили Оборони вилучили ту мою частину, яку я завжди вважав невід'ємною від себе, й запхнули у третє та останнє тіло. Воно було молодим, але не таким моторним та міцним, як передостаннє. Адже, як-не-як, тіло було людським. Від нього ніхто не вимагав по-геройськи йти в атаку на свою загибель. Мені шкода втратити суперсилу, як у героя з мультиків. А ось за чим я зовсім не сумую, то це за тим, що за будь-яким кущем на мене чатує потвора, котра спить і бачить, як мене з'їсти. Тож обмін справедливий.

Про наступний світ ви навряд чи чули. Поверніться на Землю, до нашого старого дому, де досі мільярди мешканців мріють про зірки. Погляньте на небо і знайдіть сузір'я Риси, зовсім поруч з Великою Ведмедицею.

Є там одна зіронька, така сама жовта, як і наше Сонце, а довкола обертаються шість планет. Третя з них є майже точною копією Землі: 96 відсотків обводу нашої матінки-кулі та з трохи більшим залізним ядром — що дає 101 відсоток маси, порівняно із земною (ви навряд чи відчуєте той зайвий відсоток). Два місяці — один завбільшки як дві третини земного супутника, але трохи ближче до планети, тому й займає на небі місця стільки, скільки наш Місяць. Другий — захоплений астероїд — значно меншого розміру і перебуває ближче. Орбіта у нього нестабільна, й одного дня він обов'язково звалиться на планету. За найоптимістичнішими прогнозами, ця подія станеться

через чверть мільйона років. Отже, місцеві поки що не дуже переймаються з такого приводу.

Планету цю люди знайшли років сімдесят п'ять тому. Тут була колонія еаланців, проте Колоніальні Сили Оборони виправили помилку. Потім еаланці, так би мовити, кинулися перевіряти рівняння, і на це пішло ще кілька років. Коли перевірку було завершено, Союз Колоній відкрив планету колоністам із Землі, вихідцям здебільшого з Індії. Ті прибували хвилями: перша — після того, як планету відбили в еаланців, друга — невдовзі після Субконтинентальної війни, коли тимчасовий уряд за підтримки окупаційної влади запропонував найзавзятішим прибічникам режиму Чоудхурі зробити вибір — ув'язнення чи колонізація. Більшість вибрали вигнання і забрали зі собою родини. До зірок ці люди не прагнули, їх туди виперли.

Зважаючи на національність, хтось може подумати, що назва цієї планети якось має відповідати історичній спадщині її жителів. І помилиться. Планета має назву Гекльберрі, й ім'я це, безперечно, надав їй якийсь там шанувальник творчості Марка Твена з числа апаратників Союзу Колоній. Найбільший супутник Гекльберрі — Соєр, найменший — Беккі. Три головні континенти — Семюель, Ленгторн та Клеменс ¹. Від Клеменсу в океан Калаверас ² тягнеться довга звивиста низка вулканічних островів, відома як архіпелаг Лівія ³. Марктвенщина так чи інакше була відображена у більшості видатних особливостей рельєфу місцевості планети ще до прибуття перших поселенців, і їм не залишилося нічого іншого, як тактовно сприйняти це як даність.

А тепер станьте разом зі мною на цій планеті та подивіться на небо в напрямку сузір'я Лотоса. Десять там, у колі такої самої жовтої зірки, є планета, на якій я народився два життя тому. Вона настільки далеко звідси, що оком її не охопиш, як не охопиш того життя, яке я колись там одлітував.

Мене звуть Джон Перрі. Мені вісімдесят вісім. На цій планеті я живу майже вісім років. Тут мій дім, який я розділяю із своєю дружиною і названою дочкою. Ласкаво просимо на Гекльберрі. У цій історії вона буде черговим світом, який я залишив позаду. Але не останнім.

Історія про те, як я залишив Гекльберрі, починається — як й інші достойні історії — з кози.

Савітрі ⁴ Гунтупалі, моя помічниця, навіть не підняла очей від книжки, коли я повернувся після ланчу.

— У вашому кабінеті — коза, — кинула вона.

— Хммм, — промугикав я. — А я вважав, що ми там викорчували усю траву.

Моє зауваження було удостоєне погляду з її боку, в якому читався триумф перемоги. — Вона привела зі собою братів Ченгелпетів, — додала.

— Лайно! — я вилаявся. Останню відому мені пару братів, які перебували у таких запеклих стосунках, допоки один з них не вдався до радикальних заходів, звали Каїн і Авель. — Здається, я вже казав тобі не пускати цих двох до мене, коли я деінде.

— Нічого такого ви мені не казали, — заперечила Савітрі.

— Нехай це стане постійним правилом, — запропонував я.

— Якщо й так, — продовжила Савітрі, відклавши книгу, — правило передбачає його виконання, тобто обидва Ченгелпети мають мене послухати, а цього не станеться за будь-яких умов. Афтаб ⁵ зі своєю козою вломився першим, за ним — Нісім ⁶. Жоден із них навіть не поглянув у мій бік.

— Та не хочу зараз займатися Ченгелпетами, — я вперся. — Я щойно поснідав.

Савітрі нахилилася, схопила корзину для паперів, що стояла збоку, і поставила на стіл.

— Тоді вам точно краще спочатку поригати.

Із Савітрі я познайомився кілька років тому, коли вояжував колоніями як представник Колоніальних Сил Оборони, патякаючи про наші успіхи. Під час такого зібрання в селищі Новий Гоа на Гекльберрі Савітрі піднялася з місця й обізвала мене поплентачем імперського і тоталітарного режиму Союзу Колоній. Цим одразу ж сподобалася мені. А коли мене звільнили з КСО, я вирішив оселитися в Новому Гоа. Мені запропонували посаду сільського омбудсмена, і я ту пропозицію прийняв. Яким же було моє здивування, коли першого дня на роботі я зустрів у своїй конторі Савітрі, яка заявила, що стане моєю помічницею, подобається це мені чи ні.

— Нагадай-но, з якого дива ти взялася за цю роботу? — спитав я, дивлячись зверху корзини для паперів на Савітрі.

— Тільки через природне збочення, — відрізала Савітрі й іще раз спитала: — Так ви будете ригати чи ні?

— Спробую перетерпіти, — пообіцяв я.

Вона схопила корзину, поставила її на місце і повернулася до читання.

Тут мені сяйнула блискуча думка.

— Слухай, Савітрі, хочеш мою посаду?

— Звісно, — відповіла вона, тримаючи книгу. — Готова розпочати відразу ж, коли закінчите з Ченгелпетами.

— Дякую щиро.

Савітрі хмикнула і знову занурилась у пригоди літературних героїв. Зібравшись із духом, я сміливо розчинив двері свого кабінету.

Кізочка посередині кімнати була гарненька. Ченгелпетів, які сиділи на стільцях перед моїм столом, милими назвати було складно.

— Афтабе, — кивнув я старшому братові. — Нісіме, — кивнув молодшому. — А також подруго, — вклонився козі й усівся на своє місце. — Чим можу допомогти цього чудового дня?

— Омбудсмене Перрі, прошу дозволити відстріляти мого брата, — мовив Нісім.

— Не впевнений, що це відповідає моїм посадовим інструкціям, — відповів я. — До того ж це виглядає надто радикально. Може, розповісте, в чому справа?

Нісім ткнув пальцем у брата:

— Цей мерзотник поцупив моє сім'я.

— Тобто? — уточнив я.

— Моє сім'я, — повторив Нісім. — Спитайте самі. Він не заперечуватиме.

Заблимавши очима, я повернувся до Афтаба.

— Отже, ти поцупив сім'я свого рідного брата, Афтабе?

— Ви маєте пробачити моєму братові, — мовив Афтаб. — Самі знаєте, він схильний до істерики. Брат хоче сказати, що один із його козлів заблукав і зайшов з його пасовиська на моє, де й запліднив цю кізоньку, а тепер стверджує, що я вкрав його сім'я.

— Але це не просто якийсь там козел, — заперечив Нісім. — Це Прабгат ², мій найкращий плідник. За його парування я вторговую

гарну платню, однак Афтаб відмовляється платити. Виходить, він украв моє сім'я.

— Це сім'я Прабгата, дурку! — зауважив Афтаб. — І не моя проблема, що ти не стежиш за своєю огорожею так, що твій козел може спокійно зайти на мою землю.

— Та пішов ти! — огризнувся Нісім. — Омбудсмене Перрі, доводжу до вашого відома, що дроти на огорожі були перерізані. Прабгата заманили на чужу територію.

— Ти мариш, — мовив Афтаб. — Навіть коли уявити, що це правда — а то не так — що тоді? Ти отримав свого дорогоцінного Прабгата назад, хіба ні?

— Так, але тепер у тебе вагітна коза, — сказав Нісім. — І за її парування ти не платив, і я не давав на те дозволу. Це крадіжка у чистому вигляді. Більше того, ти намагаєшся мене розорити.

— Що ти верзеш! — обурився Афтаб.

— Ти сподіваєшся виростити нового племінного козла, — сказав Нісім, повернувся до мене і вказав на козу, яка апетитно гризла спинку стільця Афаба. — Не заперечуй! Це — твоя найкраща коза. І тепер, спарувавши її з Прабгатом, отримаєш самця, відтак зможеш пускати його до кіз. Ти підриваєш мій бізнес. Спитайте його, омбудсмене Перрі! Спитайте, кого носить його коза.

Я поглянув на Афтаба.

— І кого носить твоя коза, Афтабе?

— Через випадковий збіг обставин — один із зародків чоловічого роду, — відповів Афтаб.

— Вимагаю зробити аборт! — заявив Нісім.

— Вона не твоя коза! — відізався Афтаб.

— Тоді я заберу козеня, коли воно народиться. Як платню за вкрадене сім'я.

— Ну ось, знову за своє, — зітхнув Афтаб і ще раз повернувся до мене. — Бачите, з чим доводиться мати справу, омбудсмене Перрі! Він дозволяє своїм цапам вештатися будь-де, паруватися хтозна з ким, а потім вимагає якусь платню за неналежний догляд за тваринами.

Нісім по-звірячому загарчав, узявся волати і замахав руками; Афтаб не відставав. Коза підійшла до столу й уп'ялася в мене запитальним

поглядом. Я порився в шухляді, знайшов цукерку і запропонував тваринці.

— Нам з тобою тут більше не місце, — звернувся до кізоньки я. Вона промовчала, але з її очей я бачив, що вона погодилася.

Було передбачено, що робота сільського омбудсмена проста: при виникненні проблем з місцевою чи районною владою мешканці Нового Гоа мають звертатися до мене, а мій обов'язок — допомогти подолати бюрократичні процедури і подбати, щоб усе працювало. Фактично таку роботу і можна доручити герою війни, який інакше і даром не потрібний у повсякденному житті великої сільської колонії: його слава має привернути до нього увагу в інстанціях та розчиняти двері кабінетів.

Але сталося так, що через кілька місяців після мого призначення місцеві потягнулися до мене з особистими проблемами.

— Ну, ми не хочемо зайвий раз звертатися до чинуш, — пояснив мені один з мешканців, коли я поцікавився, чому це я раптом перетворився на мирового суддю, до якого йдуть за найрізноманітнішими порадами — від сільгосптехніки до організації весілля. — А до вас добратися куди простіше та швидше.

Рохіт ⁸ Кулкарні, адміністратор Нового Гоа, був цілком задоволений таким станом речей, оскільки тепер до мене йшли з проблемами, з якими раніше доводилося стикатися йому. Це вивільнило для нього додатковий час на ловлю риби і забивання козла в місцевій чайхані.

Я здебільшого нормально ставився до своїх нових і дещо розширених повноважень омбудсмена. Мені подобалося допомагати людям та втішало те, що вони прислухаються до моїх рад. З іншого боку, будь-який держслужбовець поскаржиться на те, що у громаді завжди знайдеться парочка каламутників, які забиратимуть більшу частину часу. В Новому Гоа ці ролі закріпилися за братами Ченгелпетами.

Ніхто не знав, через що вони так ненавидять один одного. Спочатку я думав, що братерська ворожнеча виникла через їх батьків — Бгаджана ⁹ та Нірал ¹⁰ — до речі, чудових людей — які самі були спантеличені цими стосунками не менш за інших. Деякі люди просто не можуть жити у злагоді одне з одним, і, на жаль, цими двома виявилися рідні брати.

Ситуація була би менш напруженою, якби їхні ферми не межували, через що їм не тільки постійно доводилося бачити один одного, а й підтримувати ділові стосунки. На початку своєї каденції я запропонував Афтабу, який мені здався раціональнішим з Ченгелпетів, подумати про те, щоб вибрати собі земельну ділянку на іншому боці села, оскільки фізичне дистанціювання від Нісіма допомогло би усунути більшість непорозумінь.

— Саме про це він і мріє, — відповів Афтаб розсудливим тоном.

Після цього я облишив будь-яку надію на подальший раціональний діалог і змирився з кармою, що вимагала терпіння до несподіваних візитів Розсерджених Братів Ченгелпетів.

— Годі! — гаркнув я, покладаючи край братофобним патяканням. — Ось моє рішення. Не думаю, що варто з'ясовувати, в який саме спосіб залетіла наша панночка, тому не будемо на цьому зосереджуватися. Сподіваюся, ви обидва погодитеся, що знаряддям цього став козел Нісіма.

Ченгелпети дружно закивали головами; кізочка скромно промовчала.

— Добре. Тоді вам доведеться попрацювати разом, — сказав я. — Афтабе, можеш залишити собі козеня і парувати, якщо забажаєш, з козами. Але платня за перші шість злучок піде Нісіму, а опісля брат отримуватиме половину платні.

— Та він перші шість разів навмисне злучатиме свого козла задарма, — заперечив Нісім.

— У такому разі домовимося, що платня за злучку, починаючи зі сьомого разу, має дорівнювати середній від перших шести, — запропонував я. — І якщо він спробує тебе обдурити, то врешті-решт надурить себе. Село у нас маленьке, Нісіме, і народ не водитиме своїх кіз до Афтаба, якщо зрозуміє, що він дає свого козла лише для того, щоби підірвати твою економіку. Межа між зиском та добросусідськими стосунками дуже тонка.

— А якщо я не хочу робити з ним спільний бізнес? — спитав Афтаб.

— Тоді продай козеня Нісіму, — відповів я. Нісім відкрив, було, рота щоб заперечити, але я продовжив: — Так, продай. Відведи козеня до Муралі — хай він скаже ціну. Муралі не плекає симпатії до жодного з вас, тому його оцінка буде справедливою. Домовилися?

Ченгелпети переварювали пропозицію, іншими словами, напружили мізки в пошуках лазівки, а чи нема способу ускладнити життя супротивної сторони. Нарешті обидва дійшли висновку, що вони рівнозначно незадоволені, і це в ситуації, що склалася, було оптимальним результатом. Тоді обидва дружно кивнули на знак згоди.

— От і добре, — мовив я. — А зараз геть звідси, поки з моїм килимом не сталася неприємність.

— Моя коза такого не допустить, — обурився Афтаб.

— Мене турбує зовсім не коза, — мовив я, виштовхуючи їх з кабінету.

Вони пішли; на порозі постала Савітрі.

— Ви зайняли моє місце, — сказала вона, показуючи на моє крісло.

— Під три чорти, — я поклав ноги на стіл. — Якщо ти не можеш упоратися з докучливими справами, то недостойна високої посади.

— У такому разі я повернуся до скромної ролі вашої секретарки і лише повідомлю, що поки ви розважали Ченгелпетів, телефонував констебль, — мовила Савітрі.

— З якої радості?

— Він не опустився до пояснень, — відповіла Савітрі. — Повісив слухавку. Самі знаєте, який у нас констебль. Дуже несподіваний.

— Різкий, проте справедливий — ось його кредо, — мовив я. — Якщо щось важливе, буде повідомлення — ось тоді й потурбуюся. Ну, а поки що займуся з твого дозволу своїми паперовими справами.

— Нема у вас ніяких паперових справ, — зауважила Савітрі. — Ви передаєте усе мені.

— Хочеш сказати, що все зроблено?

— Типу того, — відгукнулася Савітрі.

— Тоді не залишається нічого іншого, як розслабитися й ніжитись у променях слави великого менеджера.

— Я рада, що ви не наблювали в корзину для паперів, — заявила Савітрі. — Бо тепер у неї наблюю я. — І ретирувалася за свій стіл швидше, ніж я встиг придумати дотепну відповідь.

Такі стосунки в нас установилися після першого місяця спільної роботи. Цей термін їй знадобився, аби зрозуміти, що, незважаючи на військове минуле, я не є сліпим знаряддям колоніалізму, а якщо навіть і є, то принаймні маю здоровий глузд та пристойне відчуття гумору.

Переконавшись, що я не збираюся встановлювати свою гегемонію над її селищем, вона розслабилась і почала кепкувати з мене. Такими були наші стосунки протягом семи років, і мені це подобалося.

Коли уся паперова робота була виконана, а нагальні потреби містечка розв'язані, я вчинив так, як на моїй посаді вчинив би будь-хто: я задрімав. Ласкаво просимо до безжалісного та звірячого світу омбудсменства у задріпаному селищі. Можливо, де-не-де вчиняють іншим чином, але якщо й так, не хочу про це знати.

Я прокинувся саме вчасно, щоби побачити, як Савітрі зачинає контору. Махнув їй рукою на прощання і, посидівши ще трохи, нарешті відірвав задницю від крісла та почвалав додому. Дорогою побачив на іншому боці вулиці констебля, той ішов назустріч. Я перейшов дорогу і поцілував місцевого представника закону в губи.

— Знаєш, я терпіти не можу, коли ти так робиш, — сказала Джейн, коли я від неї відірвався.

— Не подобається, коли я тебе цілую?

— Ні — коли я при виконанні, — відповіла Джейн. — Це підриває мій авторитет.

Я усміхнувся при думці, що якийсь правопорушник може вирішити, ніби Джейн — у минулому солдат спецназу — м'якотіла через те, що цілується зі своїм чоловіком. Добрячий копняк одразу засвідчив би, як глибоко той помиляється. Однак я цього не сказав.

— Вибач, спробую більше не підривати твій авторитет.

— Дякую, — мовила Джейн. — До речі, я йшла тебе провідати, бо ти мені не зателефонував.

— У мене нині був надзвичайно насичений день.

— Савітрі проінформувала мене про те, який ти зайнятий, коли я зателефонувала вдруге.

— Упс, — мовив я.

— Ось тобі й «упс», — погодилася Джейн. Ми пішли у бік дому. — Власне, я збиралася попередити про те, що завтра тебе провідає Гопал¹¹ Бопараї — дізнатись, яке покарання на нього чекає. Він знову напився і порушував громадський порядок. Горлав на корову.

— Погана карма, — мовив я.

— Вважаю, корова такої самої думки, — погодилася Джейн. — Вона буцнула його рогами в груди і штовхнула у вітрину крамниці.

— Із Го все в порядку?

— Відбувся подряпинами. Шибку видавив. Вона пластикова, не розбилася.

— Це вже втретє у цьому році, — сказав я. — З ним не я маю розбиратися, а потрібний справжній мировий суддя.

— Саме це я йому і сказала, — мовила Джейн. — Але тоді Гопалу присудять сорок днів виправних робіт, а Шаші ¹² через кілька тижнів народжувати. Вона потребує його більше, ніж в'язниця.

— Добре. Придумаю для нього щось.

— Як день минув? — запитала Джейн. — Окрім, звісно, денного сну.

— Під знаком Ченгелпетів, — відповів я. — Цього разу через козу.

Так ми з Джейн ішли й балакали до самого дому — маленької ферми за межею селища — як робили щодня. Коли повернули на нашу дорогу, назустріч вибігла наша донька Зоя з дворняжкою Бабаром, який звично був щасливий нас бачити.

— Він знав, що ви неподалік, — мовила Зоя, трохи задихавшись. — Рвонув уперед з півдороги. Довелося за ним бігти.

— Приємно знати, що за нами тут скучили, — зауважив я.

Джейн поплескала по спинці Бабара, який хвостом підняв справжній ураган. Я чмокнув Зою в щоку.

— До вас тут гість, — доповіла Зоя. — Прибув до нас приблизно годину тому. На флотері.

У місцевих не було флотерів; у сільській місцевості вони страшенно непрактичні, хіба що похизуватись. Я поглянув на Джейн — та знизала плечима, мовляв, нікого не очікує.

— Як він назвався? — запитав я.

— Ніяк, — відповіла Зоя. — Сказав лише, що давній приятель Джона. Я пропонувала йому зателефонувати тобі, але він одповів, що радо зачекає.

— Добре, а хоча б який вигляд він має?

— Молодий, — відповіла Зоя. — Симпатичний такий.

— Не можу пригадати жодного симпатичного хлопця. Це більше твоя царина, мадемуазель.

Зоя закотила очі та презирливо хмикнула.

— Дякую, дев'яносторічний дідугане. Якби ти не перебив, то, можливо, почув би розгадку. Оскільки твій приятель зелений.

Ми з Джейн іще раз презирнулися. Зелена шкіра була у бійців КСО — результат модифікації хлорофілу для отримання додаткової енергії в битві. Ми з Джейн колись також мали зелену шкіру. Опісля я повернув собі звичайний відтінок, а Джейн при виборі тіла дозволили отримати стандартне забарвлення.

— І він не сказав, що йому потрібно? — спитала Джейн.

— Не-а, — відповіла Зоя. — Хоч я й не питала. Просто вирішила, що краще піти вам назустріч і попередити. Я залишила його в ґанку.

— Напевне, зараз нишпорить по дому, — припустив я.

— Сумніваюся, — відповіла Зоя. — Я залишила з ним Хікорі-Дікорі¹³.

Я вищирився:

— Вони не дадуть рушити йому з місця.

— Саме так я і подумала, — кивнула Зоя.

— Ти розумна не за віком, дитя моє.

— Треба ж компенсувати твоє недоумство, мій дев'яносторічний дідугане, — парирувала вона і побігла додому; Бабар поспішив слідом.

— Таку зневагу вона могла успадкувати лише від тебе, — поскаржився я.

— Вона — прийомна дитина, — відказала Джейн. — До того ж не я в нашій родині гострослов та дотепник.

— Це лише деталі, — я взяв її за руку. — Ану ж подивімось, як там наш гість наклав у штани.

Наш гість сидів на гойдалці у ґанку під пильним наглядом обох наших обінів. Я упізнав його з першого погляду.

— Генерале Рибіцький! — вигукнув я. — Оце так несподіванка!

— Добрий вечір, майоре! — привітався Рибіцький, звернувшись до мене за моїм останнім військовим званням. І, показавши на обінів, додав: — Ви завели собі цікавих друзів з часу нашої останньої зустрічі.

— Це Хікорі та Дікорі, приятелі моєї доньки. Цілком сумирні й милі, допоки не вирішать, що їй загрожує небезпека.

— І що тоді? — спитав Рибіцький.

— Є кілька варіантів, — відповів я. — Але усі вони швидкі.

— Чудово.

Я відпустив обінів; вони пішли шукати Зою.

— Дякую, — мовив Рибіцький. — Обіни мене нервують.

— Саме в цьому їхнє призначення, — сказала Джейн.

— Зрозуміло. Дозвольте запитати, а у вашої доньки чому охоронці-обіни?

— Вони не охоронці, а компаньйони, — поправила Джейн. — Зою ми в дочерили. Її біологічний батько — Шарль Бутен, — Рибіцький здивовано припідняв брови — як високий чин він мав доступ до державних таємниць і знав, хто такий Бутен. — Обіни благоговіли перед Бутеном, але він загинув. Бажаючи ближче познайомитися з його донькою, вони приставили до неї цих двох.

— І її це не бентежить? — уточнив Рибіцький.

— Наша донька виросла у середовищі обінів, вони її доглядали й захищали, — пояснила Джейн. — Отже, вона почувається з ними комфортно.

— А вас це не бентежить? — Рибіцький ніяк не міг вгамуватися.

— Вони доглядають Зою і забезпечують її захист, — відповів я. — А також допомагають нам по господарству. Їхня присутність тут — частина угоди, яку Союз Колоній уклав з обінами. Отже, терпіти їх поруч — зовсім невисока ціна за можливість мати обінів за союзників.

— Ваша правда, — погодився Рибіцький і підвівся. — Послухайте, майоре, маю до вас пропозицію. — Він кивнув Джейн. — Точніше, до вас обох.

— Що за пропозиція? — спитав я.

Генерал мотнув головою в бік дому, куди пішли Хікорі-Дікорі.

— Якщо не заперечуєте, я би поговорив там, де ця парочка нас не почує. Де тут у вас можна побалакати тет-а-тет?

Я поглянув на Джейн. Вона хижо посміхнулась.

— Є таке місце.

— Ми що, розмовлятимемо просто тут? — запитав Рибіцький, коли ми зупинилися, залишивши позаду себе добрячу половину поля.

— Ви ж прагнули приватності, — сказав я. — А звідси добрячих п'ять акрів зернових до найближчої пари вух — людської чи обінської. Ласкаво просимо до кімнати перемовин у колоніальному стилі.

— Що то за рослина? — поцікавився генерал Рибіцький, розглядаючи зірвану стеблину.

— Це сорго, — відповіла Джейн.

Вона стояла поруч. Бабар усівся біля її ніг і чухав лапою за вухом.

— Назва знайома, — задумливо протягнув Рибіцький. — Але не пригадую, щоб я коли-небудь її бачив.

— Це тут основна сільгоспкультура, — пояснив я. — Дає добрий урожай, тривка до спеки й засухи, а в цих місцях буває дуже жарко влітку. Місцеві печуть із борошна балабушки — *бгакрі* — а також використовують сорго в багатьох інших стравах.

— Бгакрі... — повторив Рибіцький і махнув рукою в бік села. — Значить, тут мешкають здебільшого вихідці з Індії.

— Одиниці, — поправив я. — Більшість народилась уже тут. Це містечко було засновано шістдесят років тому. Тепер активна колонізація Гекльберрі відбувається на континенті Клеменс. А розпочалася вона майже одночасно з нами.

— Отже, напруженості через Субконтинентальну війну тут нема, — задумливо мовив Рибіцький. — Ви — американці, вони — індійці.

— Такого протистояння тут справді нема. Іммігранти всюди однакові. Насамперед вони вважають себе гекльберрцями, а тільки по-друге — індійцями. А через покоління національність не матиме жодного значення. До того ж Джейн не американка. Якщо ми якось і відрізняємося, то хіба тим, що були військовими. У перші дні після прибуття ми виклика́ли інтерес, а тепер ми лише Джон та Джейн з ферми при дорозі.

Рибіцький поглянув на ферму.

— Я взагалі здивований, що ви занурились у сільське господарство. У вас же є справжня професія.

— Справжня професія — це фермерство, — заперечила Джейн. — Майже всі наші сусіди — фермери. І нам корисно працювати на землі, щоби зрозуміти, який це важкий труд і чого вони від нас очікують.

— Я зовсім не хотів вас образити, — поспішив додати Рибіцький.

— А ми й не образилися, — відгукнувся я і показав на поле. — Наша ділянка — сорок акрів. Це небагато, щоб якось фінансово зашкодити іншим фермерам, але цілком достатньо, щоби зрозуміти проблеми Нового Гоа. І ми доклали багато зусиль, аби стати повноцінними новогоанцями та гекльберрцями.

Генерал Рибіцький кивнув і покрутив у руці соргову стеблину. Як зазначила Зоя, він був молодим красенем із шкірою зеленого кольору. Принаймні вигляд мав молодого — завдяки тілу, що надали йому Колоніальні Сили Оборони. У ньому він і надалі виглядатиме років на двадцять три, при тому, що його реальний вік, напевне, перевалив за сотню. Він здавався молодшим за мене, хоч я був молодший за нього добрих років на п'ятнадцять. Але, залишивши службу, разом з нею я залишив і своє військове тіло, натомість отримавши нове та немодифіковане, збудоване на основі моєї первинної ДНК. Тепер я мав вигляд на тридцять, і мене це влаштовувало.

Наприкінці служби у КСО Рибіцький став моїм старшим офіцером, але ми з ним перетинались і раніше. Ми зустрілися на полі битви, після мого найпершого бою, але тоді він був ще підполковником, а я — простим рядовим. Рибіцький поблажливо назвав мене тоді «синком» на знак моєї незрілості. А мені ж було вже сімдесят п'ять.

У цьому й полягає одна з проблем Колоніальних Сил Оборони: біоінженерія суперечила здоровому глузду та сприйняттю власного віку. Я розміняв дев'ятий десяток; Джейн, яка народилась одразу дорослою в рамках програми створення солдатів спеціального призначення КСО, тепер було лише шістнадцять. Голову можна зламати!..

— Пора розказати, чому ви тут, генерале, — мовила Джейн.

Сім років життя серед нормальних людей зовсім не пом'якшили її нехтування соціальними умовностями та пристойностями.

Рибіцький криво посміхнувся і кинув стеблину сорго на землю.

— Гаразд. Після того, Перрі, як ви залишили службу, мене підвищили і перевели. Тепер я у Департаменті з колонізації, разом із хлопцями, які опікуються заселенням і допомагають новим колоніям.

— Але ви, як і раніше, солдат КСО, — зауважив я. — Зелена шкіра видає вас із головою. Я вважав, що Союз Колоній розділяє військовий та цивільний персонал.

— Там я щось на кшталт з'єднувальної ланки, — відповів Рибіцький. — Координую роботу обох відомств. Можете уявити, наскільки це кумедно.

— Мої співчуття, — сказав я.

— Дякую, майоре! — відізвався Рибіцький. Я вже й позабув, коли до мене зверталися за званням. — Мені насправді приємно це чути. А причина, через яку я тут, моя думка: а чи не допоможете ви мені — обоє — в одній робітці?

— Що за робота? — напряду спитала Джейн.

Рибіцький пильно подивився їй в очі й сказав:

— Очолити нову колонію.

Джейн повернулася до мене. Я зрозумів, що ідея їй не дуже подобається.

— Хіба не Департамент із колонізації має цим опікуватися? — запитав я. — Думаю, там повно людей, спроможних керувати колоніями.

— Тільки не цією, — відповів Рибіцький. — Ця колонія — особлива.

— Чим саме? — уточнила Джейн.

— СК, тобто Союз Колоній займається колоністами із Землі, — пояснив Рибіцький. — Але останнім часом деякі наші старі колонії — Фенікс, Елізіум та Кіото — почали тиснути на КСО, щоби дати змогу своїм переселенцям засновувати нові колонії. Їхні мешканці раніше пробували засновувати «дикі» колонії, але самі знаєте, чим це закінчувалось.

Я кивнув. «Дикі» колонії вважалися незаконними і не підлягали захисту. СК зазвичай заплющував очі на «дикунів» і виправдовував їх існування тим, що ці колоністи за інших умов вчиняли би безлад удома, тож краще відпустити їх на всі чотири боки. Проте «дика» колонія могла покладатися буквально лише на власні сили і не сподівалася на підтримку ззовні, хіба що серед засновників опинявся хтось із родичів з числа вищого керівництва. Статистика виживання таких «диких» колоній була гнітючою — більшість припиняла існування в перші шість місяців. Інші раси, які зайнялися колонізацією, зазвичай винищували їх під корінь. Всесвіту співчуття не відомо.

Рибіцький побачив, що я його зрозумів, і повів далі:

— СК бажало би залишити такі колонії напризволяще, але питання набуло політичного забарвлення, і СК більше не може його ігнорувати. Тому Департамент запропонував нам розробити план колонізації однієї

з планет силами колоністів другого покоління. Можете уявити, що сталося далі.

— Колонії перегризлися за право надіслати туди тільки своїх людей, — припустив я.

— Ви заслуговуєте на медаль за кмітливість, — похвалив Рибіцький. — Урешті-решт Департамент спробував удати зі себе Соломона і запропонував претендентам виділити певне число колоністів для першої хвилі. В результаті ми отримали ядро майбутньої колонії з двадцяти п'яти сотень — по двісті п'ятдесят від десяти планет — але не маємо очільника, позаяк жодна з колоній не готова бачити керівником представника колонії-суперника.

— Але колоній у нас значно більше, ніж десять. Завжди можна знайти лідера на стороні.

— Теоретично ви праві, — погодився Рибіцький, — але в реальному світі інші колонії відчують себе ураженими, коли не бачать своїх представників у реєстрі першовідкривачів. Ми пообіцяли: якщо ідея вигорить, то почнемо колонізацію й інших планет. Але поки що у нас повний гармидер, і ніхто не бажає поступитися.

— А хто той ідіот, який узагалі запропонував цю ідею? — спитала Джейн.

— Так уже вийшло, що тим ідіотом є я, — відповів Рибіцький.

— Ну ви й молодець! — уїдливо мовила Джейн. Мені сяйнула думка: як добре, що вона більше не в армії.

— Дякую щиро, констеблю Саган, за відвертість, — процідив генерал Рибіцький. — Звісно, план мав слабкі сторони, які я не врахував. Саме через це я тут.

— Головний недолік вашого плану — крім факту, що ні я, ні Джейн не маємо жодного уявлення, як керувати початковим поселенням, — це те, що тепер ми самі — колоністи, — заявив я. — І займаємося цим уже майже вісім років.

— Але ви самі сказали, що ви колишні солдати, — заперечив Рибіцький. — А солдат — завжди солдат. Адже ви насправді не гекльберрець, а родом із Землі, а Джейн узагалі спецпризначенець, що означає: родом — нізвідки. Без образ, — додав генерал, повернувшись до Джейн.

— Так, але це не знімає питання відсутності досвіду керування колонією, — стояв на своєму я. — Якось, під час пропагандистського турне колоніями, я потрапив на початкове поселення на Ортоні. То там люди тяжко працювали майже цілодобово. Не можна кидати недосвідчених людей у таку бучу.

— Ви маєте підготовку. Ви — обидва офіцери. Боже, Перрі, ви ж майор і командували полком з трьох тисяч солдатів у бойових обставинах. Це більше, ніж те початкове поселення.

— Колонія — не армійський полк.

— Звісно, ні, — не сперечався Рибіцький, — але навички ті самі. Тим паче, що після звільнення ви обидва працюєте в адміністрації колонії. Будучи омбудсменом, ви, певна річ, розумієтесь, як працює колоніальна бюрократія і вирішують питання. А ваша дружина — місцевий констебль і відповідає за утримання порядку. Отже, ви обоє маєте усі необхідні навички. Майоре, не думайте, що я навмання витягнув ваші імена з капелюха. Є причини, з яких я подумав насамперед про вас. Ви готові для цієї роботи відсотків на вісімдесят п'ять, а решті ми вас навчимо дорогою на Роанок ¹⁴. Так ми вирішили назвати колонію.

— Але ж у нас тут налагоджене життя, — втрутилася Джейн. — Маємо роботу та обов'язки, і ще доньку, в якій власне життя. А ви пропонуєте нам кинути все і допомогти розібратися з вашою нікчемною політичною кризою.

— У такому разі прошу пробачення за неофіційну форму звернення, — мовив Рибіцький. — За нормальних обставин ви б отримали цю пропозицію від кур'єра дипломатичної служби разом із купою супроводжувальних документів. Але вийшло так, що я опинився на Гекльберрі зовсім з іншого приводу і намислив убити двох зайців одним пострілом. Чесно кажучи, не думав, що мені доведеться умовляти вас посеред поля, засіяного... е-е-е... сорго.

— Ну і нормально, — мовила Джейн.

— А щодо нікчемної політичної кризи, то ви помиляєтесь, — продовжив Рибіцький. — Криза уже виросла до середньої і загрожує перетворитися на повномасштабну. Більше не йдеться про чергову колонію землян. Місцеві медіа роздули цю подію до величини найбільшого заселення з часів виходу людини у космос. А це не так —

повірте мені на слово, — бо логіка тут не працює. Коротше, задум перетворився на суцільний цирк та головний біль для політиканів, а Департамент із колонізації зайняв глуху оборону. Ця колонія вислизає у нас із рук ще до свого заснування — надто багато інших мають тут свій інтерес. Нам треба повернути собі головну роль.

— Отже, як не крути, але це справа політична, — мовив я.

— Ні, — заперечив Рибіцький. — Ви неправильно мене зрозуміли. Департамент має повернути ситуацію під свій контроль зовсім не тому, що це вважали би вдалим ходом. Це треба зробити, оскільки йдеться про людську колонію. Вам обом добре відомо, як воно там. Розквітне колонія чи загине — а точніше, житимуть колоністи чи помруть — залежить від того, як добре ми навчимо їх захищатися. Головне завдання ДЗК — забезпечити переселенцям найкращу підготовку ще до того, як вони вирушать освоювати нові землі. Наше завдання — гарантувати захист, допоки вони не стануть на ноги. Якщо будь-яку частину рівняння порушити, колонія приречена.

Саме тепер Департамент не виконує свою частину рівняння через те, що ми не спроможні дібрати належного очільника, а всі інші зі шкіри геть лізуть, щоби не дати комусь іззовні заповнити вакуум. А часу в нас обмаль. Роанок відбудеться за будь-яких умов. Питання в тому, чи зможемо ми організувати усе як слід. Якщо ні й Роанок сконає — підійметься страшенний галас. Отже, треба зробити усе якнайкраще.

— Якщо це таке страшенно важливе з політичного погляду питання, я тим паче не розумію, яким чином наша участь допоможе покращити ситуацію, — я не здавався. — Хіба можна гарантувати, що наше призначення усіх заспокоїть?

— Як уже казав, я не просто витягнув ваші імена навмання, — повторив Рибіцький. — У нашому Департаменті ми ведемо список потенційних кандидатів, які могли би попрацювати або на нас, або на КСО. Ми вирішили: якщо обидва наші відомства зійдуться на одній кандидатурі, то зможемо переконати колоніальний уряд прийняти її. Ви обоє були в нашому списку.

— Цікаво, в якій його частині? — запитала Джейн.

— Приблизно посередині, — відповів Рибіцький. — Вибачте, але інші кандидатури так чи інакше відсіялися.

— Опинитися в тому списку — вже честь, — мовив я.

Рибіцький посміхнувся.

— Ніколи не поділяв вашого сарказму, Перрі. Розумію, що багато на вас звалюю і не вимагаю відповіді негайно. Усі документи у мене зі собою, — він постукав по скроні, показуючи, що завантажив інформацію в РозумНик, — отже, якщо знайдете планшет, перекину їх вам. Почитайте на дозвіллі. Тільки дозвілля того у вас — не більше стандартного тижня.

— Тобто, ви наполягаєте, щоби ми кинули тут усе? — знову запитала Джейн.

— Насправді так, — твердо мовив Рибіцький, — наполягаю. А також звертаюся до вашого почуття обов'язку, оскільки знаю, що воно у вас є. Союз Колоній потребує людей розумних, вправних та досвідчених, які спроможні налагодити життя колонії. Ви обоє відповідаєте усім вимогам. І те, чим прошу вас зайнятися, набагато важливіше того, чим ви займаєтеся тепер. Ваші обов'язки тут може виконувати будь-хто. Ви поїдете, і хтось інший займе ваше місце. Можливо, він буде не таким вправним, але з обов'язками справлятиметься. А те, що я прошу зробити для тієї колонії, не під силу будь-кому іншому.

— Ви ж щойно сказали, що ми — посередині списку, — зауважив я.

— Список той — дуже короткий, і після ваших імен у ньому — глибокий провал. — Генерал повернувся до Джейн. — Бачу, Саган, для вас це непростий вибір. Пропоную угоду. Йдеться про заснування початкової колонії, тобто колоністи першої хвилі два-три роки готуватимуть місце для наступного заїзду. Після другої хвилі ситуація, сподіваюся, стабілізується, і, якщо забажаєте, ви з Перрі й донькою зможете повернутися сюди. А ДЗК подбає, щоби ваш будинок та посади залишилися за вами. Та чорт із ним, ми навіть можемо надіслати когось, хто наглядатиме за вашими полями.

— Не треба нам потурати, генерале, — огризнулася Джейн.

— Я і не намагаюся, — відповів Рибіцький. — Пропоную вам це цілком щиро. Життя, яке ви тут провадили, до найменших деталей, чекатиме на вас і далі. Ви нічого не втратите. Але обоє потрібні мені негайно! ДЗК в боргу не залишиться. Ви отримаєте це життя назад, а натомість допоможете Роаноку вижити. Подумайте, тільки не затягуйте з відповіддю.

Коли я прокинувся, Джейн поруч не було; я знайшов її на дорозі перед домом. Вона дивилася на зірки.

— Тебе зіб'ють, якщо будеш тут стирчати, — сказав я, пригорнувши її за плечі.

— Тут нема руху, — відгукнулася Джейн, накриваючи своєю долонею мою. — Та й удень шанс бути збитим дорівнює нулю. Подивися краще, — вона підняла праву руку і почала вказувати на сузір'я. — Журавель ¹⁵. Лотос ¹⁶. Перлина.

— Погано орієнтуюся в сузір'ях Гекльберрі, — сказав я. — Завжди шукаю ті, які знаю з дитинства. Щоразу, коли дивлюся в небо, машинально шукаю Велику Ведмедицю чи Оріон.

— А я, допоки ми не приїхали сюди, ніколи не цікавилася зірками, — зізналася Джейн. — Тобто, звісно, бачила їх, але вони мене не хвилювали. Просто зірки. А потім ми переїхали сюди, і я захопилася сузір'ями.

— Пам'ятаю, пам'ятаю, — відгукнувся я. Вікрам ¹⁷ Банерджі, який був астрономом на Землі, частенько навідувався до нас у перші роки життя на Новому Гоа і терпляче пояснював Джейн небесні візерунки. Він помер невдовзі після того, як вона вивчила усі сузір'я Гекльберрі.

— Спочатку я їх не бачила.

— Ти про сузір'я? — уточнив я.

Вона кивнула.

— Вікрам показував їх мені, а я бачила тільки скупчення зірок. Він показував мені на мапі, як зірки поєднуються між собою, потім я очі піднімала і... бачила лише скупчення зірок. Так відбувалося раз за разом. А якось увечері, коли поверталася з роботи, поглянула в небо і сказала собі: «Ось Журавель» — й уздріла його. Побачила сузір'я Журавля. А потім — інші сузір'я. І зрозуміла, що це — мій дім.

Я обняв Джейн за талію.

— Але твоїм домом Гекльберрі не став, — задумливо мовила Джейн.

— Мій дім — там, де ти.

— Ти розумієш, про що я.

— Так, я розумію, про що ти кажеш, — я кивнув головою. — Мені тут усе подобається, Джейн. І люди, і наше життя.

— Одначе... — протягнула Джейн.

Я знизав плечима.

Джейн відчула мій рух.

— Саме так я і подумала.

— Зовсім не відчуваю себе нещасним, — заперечив їй.

— Я такого не кажу, — мовила вона. — І знаю, що ти щасливий зі мною та Зоєю. Якби не генерал Рибіцький, гадаю, ти би й сам не знав, що готовий рушити далі.

Кивнувши на знак згоди, я поцілував її в потилицю. Вона мала слухність.

— Я поговорила зі Зоєю, — продовжила Джейн.

— І як вона відреагувала?

— У цьому ви схожі, — відповіла Джейн. — Як і тобі, їй тут подобається, але вона не відчуває себе вдома. Її захоплює ідея вирушити до колонії, яку тільки засновують.

— Її кличе жага пригод.

— Можливо. Тут розваг небагато. Саме це мені й подобається.

— Дивно чути таке від солдата Спеціальних сил, — мовив я.

— Напроти. Саме через те, що я солдат Спеціальних сил, таке й кажу. В мене було дев'ять років нескінченних пригод. Мене для того і створили, тож якби не ти зі Зоєю, я би, напевне, вже загинула в тих пригодах, так і не дізнавшись нічого іншого. Тому не треба їх переоцінювати.

— Але ти все одно мрієш про нові.

— Тільки заради тебе.

— Гаразд, ми поки що нічого не вирішили, — сказав я. — Можемо відмовитися. Це ж твоє місце.

— Моє місце там, де ти, — повторила Джейн мої слова. — Так, це моє місце. Як, власне, і будь-яке інше. Поки що я знаю тільки одне. Може, тому мене і лякає розлука з Гекльберрі.

— Не думаю, що тебе це так сильно лякає.

— Мене лякає зовсім інше. Ти їх просто не помічаєш, бо не спостережливий.

— Дякую щиро.

Ми стояли посеред дороги й обіймалися.

— Завжди можемо повернутися, — сказала раптом Джейн.

— Так, — підтвердив я. — Звісно, якщо забажаєш.

— Побачимо, — Джейн обернулася, поцілувала мене в щоку, звільнилася від моїх обіймів і подибала далі дорогою. Я повернувся, щоб іти додому.

— Не йди, — попросила Джейн.

— Гаразд. Вибач. Думав, ти бажаєш побути на самоті.

— Ні, — мовила Джейн. — Давай трохи прогуляємося. Покажу тобі сузір'я. На це у нас часу вистачить.

¹ Справжнє повне ім'я Марка Твена (1835–1910) — Семюель Ленгторн Клеменс. До речі, як кореспондент газети «Альта Каліфорнія» він узяв участь у середземноморському круїзі, під час якого зібрав матеріал для своєї першої книги «Простаки за кордоном». Тоді письменник побував і в Україні, відвідавши Одесу, Севастополь та Ялту. Побував також письменник і в резиденції російського імператора у Лівадії.

² Читай «Славетне стрибаюче жабеня з Калаверасу» — оповідання М. Твена, написане 1865 року.

³ Названий, напевне, на честь дружини Твена — Олівії Ленгдон (1845–1904).

⁴ У «Магабгараті» («Лісова книга») — донька царя Ашвапаті та коханка Сатъявана, за якого вийшла заміж, незважаючи на пророцтво, що їй судиться прожити з ним лише рік.

⁵ Персидське ім'я (آفتاب — âftâb). Означає «сонце» чи «сонячний».

⁶ Євр. (דָּוִד) — «диво», «прапор».

⁷ Санскр. «світ зорі».

⁸ «Перший рожевий промінь сонця», «червоний», «вершник» (gindī).

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ